

HLAVNÍ TÉMA

ODPOVĚDNOST SAMOŘIDITELNÝCH AUT ANEB MÁ SMYSL TRESTAT ROBOTY?

Stojíme na prahu nové doby, ve které budou roboti přebírat stále více lidských činností. Společnost se v reakci na tuto další průmyslovou revoluci, tentokrát robotickou, rozdělila na dva tábory – na ty, co neustálý růst inteligence strojů vítají, nejen jako pomocníky při práci, ale i v otázce lidské bezpečnosti, a ty, kteří se naopak bojí, že je nové technologie připraví o práci.

Ať už ale tyto vědecké pokroky vnímáme pozitivně či negativně, budou mít bezpochyby dopad na celou společnost. Jednou z hlavních otázek, jež v této věci vyvstává, je otázka odpovědnosti za škodu způsobenou v důsledku činnosti umělé inteligence, a právě tomuto tématu se můj článek věnuje.

Ač se již odpovědností za provoz a výrobu těchto systémů legislativa do jisté míry zabývá, stále leží na bedrech zákonodárců nelehký úkol, a to nezpůsobit novou právní úpravou zpomalení ve výzkumu a průmyslovém vývoji, ale naopak vytvořit právní jistotu, která zmíněný rozvoj podpoří. Na určitém společném právním rámci již pracují orgány EU. V Evropském parlamentu bylo v prosinci přijato Usnesení o občanskoprávních pravidlech pro robotiku (dále jen „Usnesení“).

Jeden ze základních požadavků Usnesení se týká potřeby jednotné ujednání definice autonomních systémů a jejich podkategorií, která by zohlednila vlastnosti, jimiž se inteligentní robot vyznačuje.

Podle záměru vývojářů by měli roboti získat autonomní a kognitivní schopnosti, např. schopnost učit se na základě zkušeností a činit kvazisamostatná rozhodnutí. Tím by se z nich postupně stávaly subjekty působící na své okolí. To s sebou nese riziko, že robot svou činností způsobí újmu. I když nikde není stanovena závazná definice robota jako takového, jeho autonomii lze definovat jako „schopnost činit rozhodnutí a uplatňovat je vůči okolnímu světu

nezávisle na kontrole či vlivu zvnějšku“. Čím je tedy robot autonomnější, tím méně jej lze kontrolovat a považovat za nástroj v rukou jiných subjektů (výrobce, provozovatele, uživatele...). I když na trhu zatím nejsou dostupné plně autonomní vozy, případů, kdy došlo k selhání systému a nehodě, ačkoli v autě řidič přítomen byl, se stalo už několik. V takovém případě nastává otázka, kdo je vinen? Kdo by měl v tomto případě za nehodu odpovídat? Výrobce nebo programátor? Uživatel? Nebo snad sami roboti?

Současná legislativa neumožňuje, aby robot nesl odpovědnost za jednání nebo opomenutí, jímž způsobil škodu třetí straně. Odpovědná bude tedy konkrétní osoba, pokud mohla předvídat protiprávní chování a zabránit mu. Otázkou však je, zda by ale tyto osoby měly odpovídat, až roboti dokáží jednat samostatně na základě toho, co se naučili.

Jak bylo zmíněno, užívání autonomních systémů nabývá na významu. Největší nárůst poptávky po těchto systémech zaznamenal automobilový průmysl, který patří k nejdůležitějším sektorům v ekonomice. Právě ve světě automobilů je potřeba stanovení odpovědnosti značná.

Z našeho účinného práva se dají aplikovat ustanovení občanského zákoníku upravující odpovědnost za škodu z provozu dopravního prostředku či odpovědnost za vadu výrobku, pokud nehoda nastane špatným naprogramováním daného systému. Problém ale spočívá v tom, že nelze dopředu naprogramovat jednání či reakce, které ovlivní lidské životy. I sebeautonomnější vozidlo zůstane stále věcí, která musí mít jasně předdefinováno, zda v konkrétní situaci vybere řešení A nebo B. Domnívám se, že vědci nemají mandát k rozhodnutí, zda v případě hrozící nehody „obětovat“ kolemjdoucího chodce nebo řidiče vozidla.

Číst více na www.pravniprostor.cz

Karolína Drachovská | Právnická fakulta UK

Vítězný příspěvek soutěže *Ukaž svou kreativitu VII*

Na právním portálu
Právní prostor.cz naleznete
v nejbližších 14 dnech
i tato témata:

Trest v autorovi? Autor v trestu?

Mohou jednatel a prokurista zastupovat
společnost společně?

PC hry a patenty

Ochrana zájmů zaměstnavatelů
v pracovním právu?

WWW.PRAVNIPROSTOR.CZ

MONITOR STAVEBNICTVÍ

ZJISTĚTE VÍCE

STRUČNĚ

PÁR SLOV K ANGLICKÉ TERMINOLOGII GDPR

Termín účinnosti nařízení GDPR se nezdá příliš blíží, proto jsem se rozhodla dnešní příspěvek věnovat anglické terminologii GDPR. Potíže s jejím použitím mohou pramenit ze tří oblastí. Zaprvé nesprávné používání spíše obecných slov, zadruhé jsou tu anglické termíny, které nelze do češtiny převést jednoslovně, zatřetí se v nařízení vyskytují termíny, kde by rodilý mluvčí na rozdíl od evropského zákonodávce volil jiný pojem.

[celý článek](#)

PUBLICITA FUNKCIONÁŘŮ SPOLKU

S právním vývojem v posledních letech se pojí i zvýšená snaha o důraz na ochranu soukromí, možnost pozměnit „své“ osobní údaje či právo být zapomenut. Související diskuse se samozřejmě vedou i ohledně zápisů ve veřejných rejstřících.

[celý článek](#)

KONGRES PRÁVNÍ PROSTOR 2018: VÝBORNÝ PRÁVNICKÝ MÍCHANÝ SALÁT

Osmý ročník kongresu Právní prostor již je minulostí. Program plný příspěvků ze všech oblastí práva, zajímavých setkání a rozhovorů, připomínal, jak poznamenal moderátor kongresu Michal Vávra, velmi dobře poskládaný míchaný salát, který chutnal všem účastníkům.

[celý článek](#)

POVINNOST MLČENLIVOSTI ADVOKÁTA

Advokáti jsou při výkonu svého povolání vázáni řadou povinností, a to nejen vůči svým klientům, ale i vůči České advokátní komoře a advokátnímu stavu jako takovému. Jednou z nejdůležitějších z nich je povinnost mlčenlivosti.

Mlčenlivostí je advokát vázán především z důvodu zajištění a posílení ochrany jeho klientů a jejich práv a oprávněných zájmů a nikoliv proto, aby ve vztahu k informacím krytým touto povinností získával nějaká privilegia, nebo se mohl dokonce za tuto povinnost ve vztahu k určitým informacím schovávat a pod její záminkou informace neposkytovat. Mlčenlivost

není žádnou výsadou advokáta, nýbrž jeho základní a nezastupitelnou zákonnou povinností, která má (ve vztahu ke klientům advokáta) bezpochyby velice důležitý význam.

Základní rozsah povinnosti mlčenlivosti advokáta je definován v ustanovení § 21 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění, podle něhož je advokát povinen zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb. Podle nálezu Ústavního soudu, sp. zn. II. ÚS 889/10, ze dne 25. 11. 2010 je „povinnost mlčenlivosti základním předpokladem pro poskytování právní pomoci a tím i nezbytnou podmínkou fungování demokratické společnosti. Výkon profese advokáta vychází z důvěrného vztahu mezi advokátem a klientem a z důvěry klienta v mlčenlivost advokáta. Nejedná se o výsadu advokáta, která by měla založit

vynětí z obecně platného a závazného právního řádu, ale jde o povinnost uloženou advokátovi v zájmu jeho klientů a pro jejich ochranu.“

Povinnost mlčenlivosti se vztahuje nejen na advokáty samotné, ale i na jejich zaměstnance a na další osoby, které se s advokátem podílejí na poskytování právních služeb, přičemž tato povinnost trvá i po vyškrtnutí ze seznamu advokátů. Advokát může být povinnosti mlčenlivosti zproštěn pouze klientem (popř. dědicem nebo jeho právním nástupcem). Mlčenlivost tak primárně chrání vzájemný vztah důvěry mezi advokátem a jeho klientem, a proto i případné zbavení této povinnosti musí být učiněno písemně (popř. ústně do protokolu v řízení před soudem) a musí být advokátovi adresováno.

Číst více na www.pravniprostor.cz

JUDr. Jiří Matzner, Ph.D., LL.M. | zakladatel AK Matzner et al

JUDIKATURA

ZVEŘEJNĚNÍ USNESENÍ O ZAHÁJENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ

I. senát Ústavního soudu (soudce zpravodaj Tomáš Lichovník) vyhověl ústavní stížnosti vydavatelství Mladá fronta a.s. a zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze a usnesení Policie České republiky, neboť jimi bylo porušeno právo stěžovatelky na spravedlivý proces.

Na internetovém portálu euro.el5.cz byl zveřejněn článek „Policie viní Sisáka ze zvýhodnění věřitele i ovlivňování soudu“, k němuž bylo přiloženo usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání ze dne 15. 1. 2016. Provozovatelem uvedeného internetového portálu byla stěžovatelka. Po zveřejnění článku byla stěžovatelce dne 18. 2. 2016 doručena ústavní stížností napadená výzva policejního orgánu z téhož dne, vydaná v trestní věci obviněných JUDr. Petra Sisáka a spol., v níž policejní orgán vyzval stěžovatelku, aby odstranila z předmětných webových stránek periodika EURO text usnesení o zahájení trestního stíhání. Dále byla vyzvána k tomu, aby policejnímu orgánu do tří pracovních dnů od obdržení výzvy sdělila, kdo nese odpovědnost za obsah daných internetových stránek, kdo je tvoří, spravuje, aktualizuje, a aby k těmto osobám uvedla kontaktní údaje. Této výzvě stěžovatelka nevyhověla. Nato policejní orgán ústavní stížností napadeným usnesením ze dne 26. 2. 2016 podle § 66 odst. 1 trestního řádu stěžovatelce uložil za neuposlechnutí výzvy pořádkovou pokutu ve výši 50.000,- Kč. Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka stížnost, kterou Vrchní soud v Praze rovněž ústavní stížností napadeným usnesením jako nedůvodnou zamítl. Konstatoval přitom, že v souzené věci bylo zveřejněno zásadně neveřejné usnesení o zahájení trestního stíhání ve stadiu neveřejného přípravného trestního řízení. Veřejná publikace textu předmětného usnesení dostupná širokému okruhu čtenářů je dle vrchního soudu způsobila nepříznivě ovlivnit a mařit vlastní průběh přípravného řízení například pro možnou relativizaci svědeckých výpovědí, a tím i objasnění samotné trestné činnosti.

[celý článek](#)

PRAŽSKÁ PLYNÁRENSKÁ MUSÍ POSKYTOVAT INFORMACE

I. senát Ústavního soudu (soudce zpravodaj Jaroslav Fenyk) zamítl ústavní stížnost obchodní společnosti Pražská plynárenská Servis distribuce, a. s. proti rozsudkům Nejvyššího správního soudu a Městského soudu v Praze, neboť jimi nedošlo k porušení ústavně zaručených práv stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost stěžovatelky proti rozsudku Městského soudu v Praze, kterým bylo vyhověno žalobě zastupitele hlavního města Prahy. Městský soud tímto rozhodnutím uložil stěžovatelce, aby rozhodla o odvolání žalobce ve věci jeho žádosti, kterou se po stěžovatelce domáhal poskytnutí aktuálního seznamu členů její dozorčí rady a představenstva a sdělení výše jejich měsíčních odměn, popř. pravidel pro udělování speciálních odměn. Městský soud dospěl k závěru, že stěžovatelka je povinným subjektem podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, neboť je tzv. veřejnou institucí, a proto měla povinnost o žádosti žalobce a jeho navazujícím odvolání rozhodnout podle pravidel obsažených v zákoně č. 106/1999 Sb. Stěžovatelka je podle názoru správních soudů „veřejnou institucí“, protože je nepřímo (tj. prostřednictvím dalších obchodních společností) ovládána hl. m. Prahou, její vznik obsahoval veřejnoprávní prvek, při vzniku jejich orgánů je opět přítomen veřejný prvek, stejně tak účel činnosti stěžovatelky je do jisté míry veřejný. Podstatou ústavní stížnosti je pak tvrzení stěžovatelky, že takový závěr nemá zákonnou oporu a proto je v rozporu s ústavním pořádkem. Stěžovatelka namítá, že je osobou soukromého práva a jako taková není povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížnost není důvodná. Ústavní soud se v minulosti opakovaně zabýval výkladem pojmu „veřejná instituce“ podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. V nálezu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06 se vyjádřil k tomu, za jakých podmínek lze určitý subjekt považovat za veřejnou instituci a stanovil v něm pět definičních znaků.

[celý článek](#)

ROZHOVOR

ALEŠ LINHART

Jakým způsobem zasahuje rozhodování Soudního dvora Evropské unie do samotného principu spravedlnosti? Mají státy právo stanovit si způsob rozhodování sporů mezi nimi? Jak souvisí předmluvní odpovědnost s demokracií? Na to a mnohé další nám poskytl odpovědi JUDr. Aleš Linhart, Ph.D., advokát spolupracující s advokátní kanceláří TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

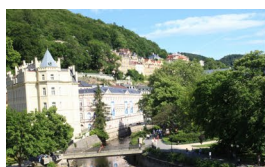
Ve dnech 24.–25. dubna proběhl další ročník odborného kongresu Právní prostor 2018, na kterém jste přednášel. Co se mohli účastníci z Vaší přednášky dozvědět?

Ve své přednášce jsem se zabýval tematikou v českém právu stále relativně nového institutu předmluvní odpovědnosti známého v jiných evropských právních řádech pod latinským názvem culpa in contrahendo. Součástí mého příspěvku byly rovněž informace ze soudobé judikatury českých soudů a její srovnání s judikaturou soudů nejbližších evropských jurisdikcí, tj. zejména německé, rakouské a švýcarské.

Institut předmluvní odpovědnosti je jako takový zakotven teprve od roku 2014, tedy od rekonstrukce soukromého práva. Jak tento institut vnímáte? Proč podle Vás k jeho ukotvení jako takovému došlo teprve v nedávné době – nemělo se tak stát již dávno?

Vnímám jej jako institut veskrze pozitivní vycházející z dobrých tradic soukromého práva. My tady v České republice stále potřebujeme posilovat instituty soukromého práva a zlepšovat právní vědomí. Tento institut určitě zpřehlední a vyjasní pravidla

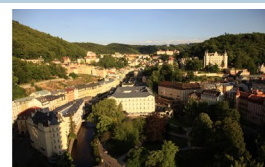
pokračování na straně 3

XXVI. Konference Karlovarské právnické dny 2018

14. - 16. 6. 2018 Grandhotel Ambassador, Karlovy Vary

www.kjt.cz

VYHLÁŠKA O NĚKTERÝCH POŽADAVCÍCH NA SYSTÉM VNITŘNÍCH ZÁSAD, POSTUPŮ A KONTROLNÍCH OPATŘENÍ PROTI LEGALIZACI VÝNOSŮ Z TRESTNÉ ČINNOSTI

Dne 27. 4. 2018 byla ve Sbírce zákonů publikována pod č. 67/2018 Sb. vyhláška o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Česká národní banka jí nahrazuje dosavadní právní úpravu prezentovanou vyhláškou č. 281/2008 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, jež se s účinností nové vyhlášky zrušuje, a to včetně své novely.

Dle § 21 odst. 9 zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu jí nově upravuje požadavky na zavedení a uplatňování postupů pro provádění kontroly klienta a stanovování rozsahu kontroly klienta odpovídající riziku legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo obchodu, stejně tak jako požadavky na zavedení a uplatňování přiměřených a vhodných metod a postupů pro posuzování rizik, řízení rizik, vnitřní kontrolu a zajišťování kontroly nad dodržováním povinností stanovených zákonem o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, obojí institucemi v rámci systému vnitřních zásad podle § 21 odst. 2 tohoto zákona.

Česká národní banka v důvodové zprávě upřesňuje, že ke zpracování nového předpisu přistoupila z důvodu novelizace zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, jehož je prováděcím předpisem. Zákon byl s účinností k počátku roku 2017 podstatně novelizován především zákonem publikovaným ve Sbírce zákonů pod č. 368/2016 Sb., a to v souvislosti s transpozicí tzv. 4. AML směrnice.

[celý článek](#)

NOVELA VYHLÁŠKY O PODROBNĚJŠÍ ÚPRAVĚ ÚZEMNÍHO ROZHODOVÁNÍ

Dne 20. 4. 2018 byla ve Sbírce zákonů publikována pod č. 66/2018 Sb. vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ve znění vyhlášky č. 63/2013 Sb.

Tato rozsáhlá novela o bezmála pěti desítkách změnových bodů byla dle Ministerstva pro místní rozvoj, jejího zpracovatele, přijata v souvislosti s novelizací stavebního zákona publikovanou ve Sbírce zákonů pod č. 225/2017 Sb. a účinnou od počátku tohoto roku. Dle důvodové zprávy totiž novela stavebního zákona přinesla rozsáhlé změny věcné povahy včetně nových druhů řízení, jež bylo potřeba zohlednit rovněž v navazující podzákoně právní úpravě. Například pokud jde zrovna o ony nové druhy řízení, bylo nutné vyhláškou upravit obsahové náležitosti jednotlivých žádostí a změny promítnout taktéž do formulářů pro podávání jednotlivých žádostí, jež jsou součástí příloh k vyhlášce. Stejně tak dochází k nezbytným úpravám obsahových náležitostí nových nebo významně novelizovaných rozhodnutí a jiných opatření, nelze pominout ani promítnutí zrušení některých typů řízení a opatření, jež jsou nahrazeny novými.

Vyhláška nabyla své účinnosti dnem 20. 4. 2018.

[Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

[celý článek](#)

VYHLÁŠKA O ZPŮSOBU OCEŇOVÁNÍ NÁKLADŮ NA ZDRAVOTNÍ SLUŽBY PRO ÚČELY PŘEROZDĚLOVÁNÍ

Dne 18. 4. 2018 byla ve Sbírce zákonů publikována pod č. 64/2018 Sb. vyhláška o způsobu oceňování nákladů na zdravotní služby pro účely přerozdělování. Byla vydána společně Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem financí podle § 21f písm. d) zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, přičemž v podrobnostech upravuje pro účely přerozdělování způsob oceňování nákladů na zdravotní služby vykázané v roce 2017.

[Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

[celý článek](#)

ČLÁNEK

O POVINNOSTI OBCHODNÍ KORPORACE ZNÁT SVÉHO SKUTEČNÉHO MAJITELE

S účinností od 1. 1. 2018 přibyla obchodním korporacím (a nejen jim) nová povinnost, a to znát a evidovat svého skutečného majitele. Tato povinnost vznikla v důsledku novely zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále také jako „ZoVR“), která evidenci skutečných majitelů v českém právním řádu zavedla.

[číst více na www.pravniprostor.cz](#)

DOMÉNOVÉ SPORY

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR je příslušným k rozhodování sporů z doménových jmen, a to jak českých národních domén (ccTLD) .cz, tak domén generických (gTLD), mezi které patří nejznámější např. .com, .net, .org. V neposlední řadě je také jediným soudištěm na světě pro spory ohledně doménových jmen .eu.

[číst více na www.pravniprostor.cz](#)

ROZHOVOR

... odpovědnosti za chování subjektů. Odpovědnost za vlastní chování je stejně důležitým prvkem demokracie jako právo svobodné volby. Pokud vstupují do nějakého vztahu dobrovolně a něco deklarují tak, že to můj partner nebo protistrana logicky začne brát vážně, pak musím nést následky za takové své chování. Nelze připustit, že z něčeho posléze vycouvám, když se mi to nehodí, jak je v našem zeměpisném prostoru někdy špatným zvykem. Myslím, že institut předšmluvní odpovědnosti pomůže významně kultivovat slušné chování, kterého je nám v současné době tolik zapotřebí.

Činí v současnosti v praxi tento institut nějaké problémy?

Institut předšmluvní odpovědnosti je v judikatuře českých soudů stále ještě málo vykládán. Jednotlivých případů hodných judikatorní praxe nebylo doposud mnoho. Vhodnou inspirací pro některé výkladové otázky se dle mého názoru může stát právě judikatura soudů v sousedních zemích, jejichž právní řády jsou nám tradičně velice blízké a mají s tímto institutem dlouhé zkušenosti.

Investiční arbitráže jsou dlouhodobě kritizovány především ze strany Evropské komise. Jaký názor na tento institut mimosoudního řešení sporů máte Vy?

Popravdě řečeno tuto kritiku Evropské komise příliš nechápu. Investiční arbitráže mají své nezastupitelné místo při řešení složitých investičních sporů a jsou mnohem flexibilnější než řízení před stálými soudy jednotlivých zemí. Navíc jsou posílením prvku nezávislého a nestranného rozhodování. Existuje celá řada velmi kvalitních a mezinárodně uznávaných rozhodců a přístupné jsou rovněž mnohé arbitrážní nálezy, takže strany mají možnost odhadovat, kam je rozhodčí řízení může zavést.

[celý rozhovor](#)

Hana Treutlerová | redaktorka

MONITOR OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ (GDPR)

PRÁVNÍ PROSTOR

Chcete si přečíst i starší čísla časopisu PRÁVNÍ PROSTOR?

Staňte se registrovaným uživatelem portálu a získejte přístup do archivu časopisu

ZAREGISTROVAT SE